

////////////////////////////////////

Covernota
Beleidsdomein Kanselarij, Bestuur,
Buitenlandse Zaken en Justitie

Vlaamse Brede Heroverweging

////////////////////////////////////

Geachte leden van de stuurgroep van de Vlaamse Brede Heroverweging,

De leidend ambtenaren van het beleidsdomein Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie **onderschrijven unaniem het belang van de Vlaamse Brede Heroverweging**. De entiteiten van ons beleidsdomein hebben, zoals gevraagd door de stuurgroep, tijdig een plan van aanpak opgemaakt en hebben de afgelopen maanden intensief gewerkt om tot voorliggend resultaat te komen.

De **projectgroep**, onderverdeeld in 5 subprojectgroepen, kwam in totaal zes keer samen om de voortgang te bespreken. In deze projectgroep zetelden niet enkel de betrokken leidend ambtenaren en enkele experts vanuit de entiteiten, maar ook vertegenwoordigers van DFB, van IF en een externe expert, nl. prof. dr. Valérie Pattyn. Op elk door de stuurgroep opgelegde oplevermoment, werden de gevraagde documenten opgeleverd, zoals ook nu weer het geval is. De **raamovereenkomst**, ter beschikking gesteld door DFB, werd binnen ons beleidsdomein maximaal benut door AgO, HFB en ABB.

De entiteiten van ons beleidsdomein hebben deze oefening zo goed mogelijk proberen te doen maar zijn op **enkele belangrijke limieten gestoten** die wij graag wensen mee te geven aan de leden van de stuurgroep.

Vooreerst was de **looptijd** van de oefening te beperkt om deze Vlaamse Brede Heroverweging grondig te kunnen doen. Onderzoeken bestellen, laten uitvoeren, analyseren, ... , heeft een langere doorlooptijd dan 6 maanden. Door de aanhoudende **personeelsbesparing** binnen de Vlaamse overheid is er daarnaast een grote druk op onze personeelsinzet en moeten we alle zeilen bijzetten om met dit slinkend personeelsaantal het regulier en nieuw beleid uit te voeren. Het zijn vaak ook dezelfde beleidsmedewerkers die voor dergelijke nieuwe beleidsinitiatieven worden ingeschakeld en zij zijn stilaan meer dan overbevraagd. We kunnen voorts stellen dat heel wat entiteiten van KBBJ recent **grote reorganisaties (DKBUZA, justitiehuisen) of koerswijzigingen (TVL)** ondergingen en nog steeds ondergaan. Deze verandertrajecten vragen erg veel energie van de administratie. Een vierde limiet heeft te maken met de pandemie. **COVID-19** en de acute bestrijding ervan, heeft onze werking en taken op grote schaal geïmpacteerd. En nu we stilaan uit de crisismodus geraken, is het volop inzetten op het **herstelbeleid** van de Vlaamse Regering, wat opnieuw veel mensen en middelen vergt.

Maar het struikelblok waar we als beleidsdomein vooral tegenaan zijn gelopen, was de **opbouw van de oefening**. Als leidend ambtenaren zijn wij uiteraard voorstander van een objectieve voorbereiding van deze oefening, met de nodige onderbouwing. Dit is echter enkel mogelijk wanneer de **politieke spelregels vanaf het begin duidelijk zijn**. De **scopeafbakening** van deze oefening is daarbij cruciaal. Wanneer nieuw beleid en afspraken

in het regeerakkoord buiten scope vallen, dan heeft dit immers een grote impact voor het vervolg van de heroverweging. Vanaf het begin moet het dus duidelijk zijn welke delen van de taakstelling van de entiteit expliciet buiten scope vallen en moet hier politieke consensus en draagvlak rond zijn. Nu komen de leidend ambtenaren immers vaak in een onmogelijke spagaat terecht tussen objectieve ambtelijke voorbereiding met alle taken en middelen in scope aan de ene kant en een realistische voorbereiding met een politiek haalbare scope aan de andere kant.

Twee belangrijke voorbeelden illustreren deze problematiek. Voor eerst is er het **gemeentefonds** dat het grootste deel van de beleidskredieten van KBBJ vertegenwoordigt, en waar op elke stuurgroep naar wordt verwezen. Deze regeerperiode is uitdrukkelijk beslist om niet te besparen op dit fonds en dit fonds niet te hervormen. Deze uitdrukkelijke politieke wens zorgt ervoor dat de besparingsnoemer binnen ons beleidsdomein erg klein werd en onze scope van bij de start werd verengd. Een ander voorbeeld is het belang dat de Vlaamse Regering hecht aan digitalisering als één van de speerpunten van het Vlaams herstelbeleid. Daardoor verdween het agentschap **Digitaal Vlaanderen** uit de scope van deze oefening. Opnieuw met een negatieve impact op de besparingsnoemer.

Ondanks deze hinderpalen hebben wij als beleidsdomein **al het mogelijke gedaan** om tegemoet te komen aan de vragen van de stuurgroep. We moeten echter lessen trekken uit deze oefening voor het vervolg. Wij geloven immers sterk in de structurele integratie van evaluaties binnen onze beleids- en begrotingscyclus. Dat blijkt ook uit de vele optimalisatietrajecten die al lopende zijn, los van de Vlaamse Brede Heroverweging. In de toekomst moeten we echter meer rekening houden met hoe we deze oefening vormgeven en waar we de klemtoon op leggen.

Zo kunnen **besparingen** het resultaat zijn van een brede heroverweging maar kan dit niet het enige doel zijn. **Herinvestering en heroriëntering** zijn daarbij ook steeds een optie. Als dan toch besparingen worden gezocht, dan pleiten wij tegen lineaire besparingen, en wordt dit idealiter gekoppeld aan **hervormingen**. De structuur en juridische vormgeving (inkanteling, verzelfstandiging, outsourcing) van de Vlaamse overheid is hier een voorbeeld van. Een ander voorbeeld zijn de opschaling van de gemeenten en steden en de regiovorming om de lokale bestuurskracht te vergroten. Dit is een belangrijke voorwaarde voor een mogelijke doorgedreven decentralisatie van bevoegdheden vanuit Vlaanderen met een zekere korting qua middelen, zoals men dat in Nederland heeft gedaan. Deze hervormingen vergen tijd maar zijn de moeite waard om voor te bereiden richting 2024.

Naar **governance** toe stellen wij voor om in de toekomst aan het begin van zo'n objectieve ambtelijke oefening in de schoot van de Vlaamse Regering heel duidelijk de politieke scope te bepalen van een dergelijke heroverweging. Dit zorgt voor duidelijkheid en transparantie voor de betrokken administratie maar ook voor stakeholders die betrokken partij zijn. Als

de Vlaamse Regering haar **subsidiepolitiek** grondig wil herbekijken en dus ook de relatie met het middenveld en de belanghebbenden, moet dit van het begin af duidelijk zijn. Zonder die beslissing is het moeilijk om scenario's uit te werken zonder de goede relatie met deze partners in het gedrang te brengen.

Bij deze brief kan u de **inspanningen** terugvinden van de entiteiten binnen KBBJ. De komende weken zullen nog een beperkt aantal studies, die zich vandaag nog in afrondingsfase bevinden, worden nagestuurd.

Als projectgroep zijn wij steeds bereid om over de resultaten van onze brede heroverweging, alsook over bovenstaande aandachtspunten, in **overleg** te treden.

Namens de leidend ambtenaren van het beleidsdomein KBBJ,